

GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAP

Előfizetési árak: Egész évre 8 K., félévre 4 K., negyedévre 2 K. Egyes szám ára 20 fill. Megjelenik minden héten egyszer: Csütörtökön.	Felelős szerkesztő és laptulajdonos: ÁVÉD JÁKÓ Munkatársak: Dr. Mayer Ödön és Balla István. Kiadó: PAPP GYÖRGY	Szerkesztőség Apaffy utca 186. sz. Kiadóhivatal: Papp György könyvnyomtató intézetében. Hirdetések díjszabás szerinti árban közöltetnek.
--	--	--

Egy kis füzet.

(Folytatás.)

Ifjabb Móricz Pál a „Talpra Magyar” című füzetében „A nemzetiségi vidék magyarja”-ról azt állítja, hogy ez már nem az a testben-lélekben erős, öntudatos, büszke fajta, mint a Duna-Tisza mentén lakó magyar és a hegyvidékeket lakó székely, hogy kihalt ma az a magyar ezekről a helyekről, kiket a más nyelvűek annyira tiszteltek, hogy példaszóként azt mondták róluk: „becsületes mint a magyar”.

Az a minden áldozatra kész nemesi magyar rend is kipusztult a főúri kastélyokból, a melyet az ősi mult, a sok százados küzdelem a magyarság tiszteletét parancsoló, erős fajú képviselőivé avattak; mert a mult század első részeiben erőteljesebb magyar élet volt Nagyszebenben is, mint ma. Akkor nem voltak ott a mostani állami hivatalok és iskolák, de mutogatnak olyan ma már idegenek által birt. úri házakat, melyekben magyar főúri és nemes családok olyan társas, hazafias életet alkottak, a melybe felvétetni még a más nyelvűek is tisztességgnek tartották.

A mai nemzetiségi városban a magyarság vezetői többnyire hivatalnokok és sok köztük az újmagyar, illetve névszerinti magyar, a kik viselkedésükkel a magyarság iránt ellenszenvet keltenek, más részről a zilált pénzviszonyok miatt az ellenség martalékai lesznek s így tiszteletet a magyar névnek nem szereznek. Ilyen helyekre éppen a legtisztelőbb méltóbb s anyagilag erős magyar hivatalnokokat kellene áthelyezni, kiket a nemzetiség is saját belső jó tulajdonságai miatt volna kénytelen respektálni, s ezeket jobban is

kellene dotálni, hogy helyes és buzgó védői lehessenek minden tekintetben a magyarságnak.

A nemzetiségi vidéken még az is baj, hogy míg az oláh és szász értelmiség nem nézi le közembereit, hanem magához emeli, addig a mi magyar bírő, tanár és a többi nagyságos, méltóságos és tekintetes uraink szégyenlik a magyar eredetű iparossal összeülni, együtt szórakozni, együtt küzdeni, hiszen ez a lenézés, még hivatalnokok között is divik. A magyarságnak legalább az ilyen helyeken együtt kellenetartani, mert pl. Szebenben is annyi a magyar, hogy egy erős magyar társadalomnak alapját rakhatná le, míg így egymástól lenézve önkénytelenül is a más nyelvűek táborába sodródnak, a hol szívesen fogadják és szívesen istápolják.

Igen végzetes hibának tartja a szerző azt is, hogy ily vidékeken a magyarság vezetői keresik az alkalmat, hogy egymással állandó torzsalkodásban élhessenek s nem törekszik érintkezési pontokat keresni a nemzetiségiekkel.

„Hol vagytok főurak és bankárok” a címe egy következő fejezetnek, melyben a szerző k. b. ezeket mondja: Midőn a nemzetiségi vidék magyarjait írom le, hiába keresem azt a független, vagyonos nagyúri osztályt, mely zászlóvivője a nemzetnek és hajdanta pezsgő magyar életet teremtett a távol vidéki várkastélyokban és kuriákban is. Ha ezek ivadékait keresem, azt mondják felőlük: voltak és nincsenek. Pedig nagy dicsőség, nagy haszon háramlott a magyarságra, mert voltak, és abból nagy hanyatlás származik minden vonalon, hogy nincsenek.

A nemzetiségi városokban és vidékeken a

megtollasodott nemzetiségi uraságok léptek a helyökre, a kiktől természetesen semmi jót sem várhat a magyarság ügye. Ott látható, hogy a pásztorivadékból, milyen mérvadó arisztokraczia cseperedett ki, a mely csatlakozásával irányt ad minden mozgalomnak s vezetőjévé vált a társadalomnak és közéletnek.

Pedig milyen más volna a nemzetiségi vidék külső képe és belső tartalma, ha a főúri és vagyonos ősi és magyar családok képviselnék a magyarságot. Ekkor a magyaros művelődés is biztosabb otthonra találna ott és a külsőségeket szerető parasztságnak is más fogalma volna az úrról, a magyarról. És Beksicscsel tartva szerinte jó lenne, ha a holt birtokokat, papi uradalmakat és főúri hitbizományokat a nemzetiségi vidékekre telepítenék, mert ezek fejedelmi vagyonukkal birtokaikon virágzó gazdasági és ipari életet teremtenének és a jól fizetett erélyesen magyar érzésű tisztí kar vezetése s a hazafias munkás sereg fenntartása mellett a magyarságnak nagy lendületet adnának.

Emellett azonban hivatkozik a bankárokra, pénzemberekre, birtokszerzőkre is, kiket a magyar nemzet kikötések és áldozathozatal nélkül iktatott tagjainak sorába, hogy ne a régi törzsökös magyarság kilicizálásaival keressék előhaldásukat, hanem mint jó magyarok forduljanak pénzükkel, bámulatos élelmességükkel és szívós vagyonszerzési ösztönükkel a nemzetiségi veszedelmektől támadott vidékek felé és a megmozdult földbirtokokat ott szerezzék meg és szerezzék vissza. És teremtsenek ott magyar nemzeti tűzhelyeket és a nemzettől kapott jogokért ott tegyék le áldozataikat a magyar érdekek oltárára.

TÁRCZA.

Amália szerelme.

Alkony az égen, nyugszik a nap már
Csókja ragyog még ott az égen.
Mintha Amália arca ragyogna
Fátyla alatta a fellegeken. . .
Csókom után ily pir leve rajta
Rája lehelve
Ottan, az arcán gyúlt ki a szíve
Tiszta szerelme,

Lassan enyészik pirja az égnek
S barna homály lesz ott a nyomán
Titkon a sejtés szümbe lopózik.
Nem szeret engem már az a lány.
S ime jön a szellő s halk susogással
Mondja a fülembe;
Tőle jövök most, arca ragyog még,
Ég a szerelme (?).

S feljön a csillag égre szeliden,
Melyre ő mondá lásd: a szerelmem
Úgy ragyog itten lelkem egén
Elhagy a sejtés s reszket a lelkem
Érte epedve. . . .
S futva rohan le onnan az égről
Amál' szerelme. . . .

Falu Kornél.

Fürdői levél.

Bagoly-Füred, 1904. augusztus hó.

Drága Pipikém!

Azon egy esőppet sem fogsz csodálkozni, hogy a levelet a vízben írom. Kiállhatatlan a hőség itt Bagoly-Füreden, mint minden felé az országban. Mi valóban fürdői életet folytatunk. A vízben alszunk el, a vízben ébredünk, kimondhatatlan az, mit szenvedünk — a szárazon. Itt eszünk, itt társalgunk. A vízben huzzák a cigányok s jól festenek a fekete gyerekek fürdői kosztümében. Ilyen a divat!

A Fenyvesinét majd a guta üti a méregtől, hogy nem öltözködhetik napjában ötször, miként ily előkelő fürdőhelyen szokás. Szegény asszony egyáltalán nem öltözködhetik, mert nem kell vetkőződnie. És nem csillogtathatja smukjait, azokat a valódi hamisítványokat. Egyre szapulja az időjárást s egyre fogadkozik, hogy többé nem jön ide. Mintha hiányoznék valakinek!

Egyetlen Dundusom! Mért nem lehetsz nálam, vagy én miért nem lehetek nálad? Elrontottad-e már a gyomrod a korecsmái kosztón? Valld be, hogy az én borjupörköltöm, turós csuszám, töltött paprikám sokkal, de sokkal jobb, mint a vendéglői. Ha máskor nem, de ebéd és vacsora alatt bizonyára reám gondolsz.

Tudod, fiaeskám, mi itten a legújabb divat? A vízi verekedés. Majd megveszekedem az örömtől, a mint látom, hogy kapnak hajba intelligens emberek. Kopaszok és gyerkőczök, asszonyok és ifjak. Pokoli gyönyörűség nézni őket. Kigyót és békát kiáltanak, halat és rákot do-

bálgatnak egymásra. De repülnek — és nem kimélnek koponyákat — vízi tányérok, székek, evőeszközök s egyebek is. Legvégül jön a víz. Jól szemem öntik egymást az asszonyok, csak azt sajnálják némelyek, hogy a víz ilyenkor mért nem változik — vitriollá.

Édes Muczuskám! Még most is remeg kezem a vízben és a toll a kezemben, ha rá gondolok! Hát nem akart mindenáron kikezdeni velem az az utálatos Fenyvesiné? Azt mondta, hogy egész Bagoly-Füreden szebb frizurája nincs senkinek, mint neki. Ráhagytam! Azt mondta, hogy vakitöbb fehérségű arca, nyaka és karja hasonlólékp nincs senkinek, mint ő nagyságának. Ráhagytam! Azt mondta, hogy Deresényi báró, ki szintén itt nyaral, egy avatatlan pillanatban megcsókolta. Erre már fölforrt a vérem, (szerencsére a vízben gyorsan lehült) s önkivületlenül odakiáltottam: „Szemtelen hazugság!” Az a kofa azt válaszolta nekem: „Hogy pukkadozik az irigységtől!” Nó hallottál márilyet! Egy tisztességes asszonynak ezt mondani. Sok vizet locsoltam rá, de ez semmi. E sértést csak vér moshatja le. És én kiszívom a vérét annak a majomnak, erre esküszöm!

Különben, kedves öregem, eddig három kilót soványodtam, s ha ez így tart, nemsokára oly karcsu leszek, mint lánykoromban. Te ugy se szereted a molett nőket. Aztán vén kujon, sokat jársz-e a Népkertbe? Szorgalmasan látogatod minden éjjel a Központit? Nono! Ha megtudom, tüstént haza utazom s akkor vége boldog szalmaözevgyeségednek. De ha jól viseled magad, én tovább soványodom itten, te pedig vigyázz a gyomrodra,

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer:

jainál ugymint idült bronchitis, számarhurut és különösen lábadozóknál influenza után ajánlatik. — Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4 kor.-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg alantí céggel legyen ellátva:

F. Hoffmann-La Roche & Co. vegyészeti gyár Basel. (Svájcz.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

A bankokról szólva állítja, hogy a szász és oláh bankok inkább állanak hivatásuk magaslatán, mint a magyarok. A magyar bank csak az osztalék gyarapítására tekint, a népnek bajai, a nemzeti művelődés, a hazafias küzdelek, a faj erősítése a magyar társadalom szükségletei érintetlenül hagyják. Ellenben a nemzetiségi bankok jövedelmöknek tekintélyes részét fordítják nemzetiségük erősítésére s a magyar földbirtokot nagy előszeretettel szerzik meg és adják át a nemzetiségek kezébe. A magyar bankok tanuljanak a másiktól.

Gyermekeink és az iskola.

Napjainkban nagyon terjed a panasz gyermekeink ideges főfájása iránt. Dr. Bresgen ezen jelenség okait négy csoportba osztja. Az első csoportba számítja az agy és agybőrnek betegségeit, a mint ezek felnőtteknél és gyermekeknél előfordulnak.

A második csoportba számítja az általános testi gyöngeséget, előidézve részben átszenvedett nagy betegség által, részben rossz, nem elégséges és rendetlen táplálkozás által. Ide számíthatók továbbá különféle emésztési zavarok is. Ez utóbbiak oka legtöbb esetben a tápanyagok elnyelése, anélkül, hogy azokat kellően megrágnók, mi gyermekeknél nem éppen ritka jelenség. Ehhez járul még azon körülmény is, hogy gyermekeinknél megengedünk sokat inni. A gyermekeknél gyakran előforduló gyors elnyelése az eledeleknek, leginkább a szülők figyelmetlenségére vezethető vissza, kiknek még arra is kell szigorúan ügyelni, hogy a rendes étkezési időn kívül a gyermekek ne egyenek.

A főfájás okainak harmadik csoportja legnagyobb részt az iskolát terheli. Dr. Bresgen elsősorban az oktatásnak a korai reggeli órákban való siettetés által, nem lehet eléggé alapos, a mely hiányosság még egyébb visszás állapotokhoz is vezet, különösen télen az oktatásnak reggeli 8 órákor való megkezdése nagyon korai, nemcsak, hogy a gyermekekre nézve nem előnyös a korai felkelés, de előfordul az is, hogy a gyermekek megjelenésekor az iskolában, az iskolatermek még nincsenek eléggé fűtve, és a világosság sem alkalmas még az oktatás megkezdéséhez. A szemek túlterhelése főfájást okoz. A szellem túlterhelése még inkább jár ezen bajjal. Dr. Bresgen véleménye, hogy a gyermekek szellemi túlterhelését, az iskolában általában véve nem annyira a tananyag sokasága okozza, hanem inkább annak nem alkalmas beosztása. A túlterheletéshez hozzájárulhat még azonkívül a tanórák helytelen beosztása is, ha például a nehezebb és könnyebb tantárgyak nem váltják föl egymást helyes és kellő felosztásban. Az előadó rossz beosztást lát abban az általános újításban is, hogy már a középiskola első éveiben a 10—12 éves gyermekek folytatódó oktatásban részesülnek a 8—1 óráig terjedő délelőtti órákban, a mi nagyon is alkalmas szerinte arra, az ifjúságnál az ideges főfájást terjeszteni. A gyermekek szellemi túlter-

helletése azonban maguk a szülők által is annyira gyarapíttatik, hogy az eljárásuk gyorsan ideges fejfájást teremtet.

Elsősorban a zene az, a melynek gyakorlásához, különösen a leánykák túlzásgekorban és a kellőnél több időn át kényszerülnek szülőik által; továbbá leginkább a jobb körökben nem ritkán előforduló magánórák idegen nyelvekben vagy más az iskola keretén kívül álló tantárgyakban. A szellemetani túlterheletésének ellensúlyozását dr. Bresgen a test kiképzésében látja, de ügyelnünk kell arra, hogy az egy vagy a másik alkalmas testgyakorlat ne fajuljon üres sporttá, a mi főleg a divó biciklire nézve legyen felemlítve.

Egyéb okok, melyek ideges főfájást idéznek elő, az orr, a fülek s szemek, a fogak és torok megbetegedése. Mindebből látjuk, mily számos indító oka van a főfájásnak, s hogy gyermekeink felnevelése mily sokféle irányban követeli figyelmünket és folytonos éberségünket.

Ha tehát saját gyermekeinkkel jót akarunk, úgy azokat épp iskolai éveikben kell legnagyobb figyelemmel kísérnünk. Különösen fontos, hogy a tanítóknál megtudakoljuk a gyermek szellemi tehetségét és felfogását, mert felfogásától függ, hogy szabad-e a gyermeket az iskolai köteles munkáján kívül még magántantárgyakkal, nyelv- és zeneoktatással terhelni. Gyakran mondjuk a gyermeket lustának, hanyagnak, ösztökéljük folyton munkára, pedig visszamaradásának igazi oka testi gyengeségében rejlik. Jó információ tehát a gyermek állandó tanítói részéről, kik leginkább vannak hivatva a szellemi tehetséget megítélni, mindig a legjobb utmutatást fogja adni gyermekeink szellemi nevelését illetőleg és sok bajtól fogja azokat megóvni.

Érdekes határozat a sztrájkok ügyében.

Az utóbbi időben különös kinövése jelentkezett a sztrájkmozgalmaknak, amennyiben átsaptak ezek a kisipari műhelyekbe is és valóságos komikum volt nézni, hogy például az 5—6 segéddel dolgozó asztalos vagy cipésműhelyekben is kitört a sztrájk, maga után vonva egy csomó hatósági tárgyalást. Különös elfajulása e szokásnak a szegedi iparfelügyelői és illetőleg kamarai kerületben volt tapasztalható és nem ritkán súlyos kárát tapasztalták e szokásnak a kisiparosok, a kiket a munkások azzal is megkárosítottak, hogy tőlük a darabszámra elvállalt munkákra előleget vettek fel, de azért a munkát nem fejezték be. Hiába volt ez ellen az ipartörvény 93. §-ának az a rendelkezése, hogy a segéd, a ki darabszámra fizettetik, még szabályszerű felmondás esetén sem léphet ki munkából, míg az átvett munkát be nem fejezte és a munkabérére kapott előleget le nem dolgozta, vagy meg nem térítette, mert eddig az volt a felfogás, hogy sztrájk esetén nem lehet a törvény 159. §-át alkalmazni, mely kimondja, hogy „azon segédet, vagy gyári munkást, ki munkájából jogtalanul kilép, az iparhatóság visszahozathatja, kötelessége teljesítésére szoríthatja, sőt ezenfelül még 20 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetheti.”

Ez a felfogás a munkaadók méltányos érdekének megóvása mellett megszünt most a kereskedelmi miniszter 22038—1994. sz. határozatával, mely Ákos Arnold szegedi kir. iparfelügyelő kérdésére kimondja, hogy a sztrájk esete sem menti föl e munkásokat szerződéses kötelességük teljesítésétől, tehát a darabszámra dolgozó és előleggel bíró munkásokra alkalmazható a 159. §. sztrájk esetén is, továbbá pedig kimondja, hogy tanoncok nem vehetnek részt a sztrájkokban.

Az érdekes leirat szövege a következő:

„Ker. kir. iparfelügyelő úrnak Szeged.

Folyó évi márczius hó 10-én 766—904. szám alatt kelt felterjesztésében iparfelügyelő úr elhatározásomat kéri arra nézve, hogy sztrájk esetén a munkaadó a darabszámra dolgozó segéddel szemben — a mennyiben ez az átvett munkát a szerződésnek megfelelően be nem fizette volna — érvényesítheti-e az 1884. XVII. t.-cz. 154. §-ában biztosított visszahozatási jogot.

Mihez tartás végett értesítem iparfelügyelő urat, hogy az ipartörvény 154. §-ának alkalmazása szempontjából a törvény 93. §-ában szabályozott eset éppen olyan elbírálás alá esik, mint a munkából való jogosulatlan (törvény- vagy szerződésellenes) kilépés bármely más esete.

Ama további kérdésére nézve pedig hogy a tanonc sztrájk esetén elhagyhatja-e mesterét vagy is csatlakozhatik-e a sztrájkhoz a nélkül, hogy szökevény tanoncnak tekintessék közlöm iparfelügyelő urral, hogy az ipartörvény 162—164 §§. csak a segédek és munkások tömeges munkabeszüntetéseiről intézkedik, miután az iparos tanoncok, kik az iparossal nem munka, hanem tanonczviszonyban állanak, a kiknek életkoruk mellett, a legtöbb esetben cselekvő jog képességük sincs, tömeges munkabeszüntetéseket nem rendezhetnek. Budapest, 1904. július 14-én. A miniszter megbízásából Sztérynyí s. k. miniszteri tanácsos.

UJDONSÁGOK.

Gyulafehérvár. 1904. augusztus 11.

— **Máthé Géza**, Alsófehér-vármegye tanfelügyelője f. hó 8-án városunkban az ipariskolai bizottsággal gyűlést tartott s a tanári testületet az ipariskolai szabályok értelmében újra szervezte. Ezt úgy kell érteni, hogy a szabályzat köteleességévé teszi az ipariskolai bizottságnak, hogy a tanári testületet 3—3 évenként újra válassza.

— **Szoborleleplezés**. Lukács Béla volt kereskedelmiügyi miniszternek szoborleleplezésére — a mi folyó hó 14-én lesz Zalathnán — rendkívüli nagy érdeklődés mutatkozik. Városunkból nagyon sokan átfognak menni a kedvesnek ígérkező ünnepélyre. A közlekedés is nagyon jó. Reggel fél ötkor indulás, hét órákor Zalathnára érkezés. Délután meg hat órákor itthon lehet lenni. Nagyon jó volna, ha mennél többen mennének át Zalathnára volt díszpolgárunk szoborleleplezésére.

— **Eszküvő**. Dálnoki Teleky Margit, a boldogult Teleky Józsefnek, az alvinczi járás érdemeiben gazdag volt főszolgabírájának leánya és Reithoffer Jenő,

zük tehát, melyek azok a módok, melyekkel azt végrehajthassuk?

Tudjuk, hogy a tisztaság legjobb eszköze a víz. Az az egyén, a ki naponta bár csak tiszta vízzel is többször mossa ki a száját, nagyjából eleget tett a tisztasági szabálynak. De vajjon elegendő-e ez? Nem kell-e figyelembe venni, hogy a víz ugyan mindent lemos, de a baktériumokat nem gyengíti meg. Erre hatékonyabb anyagok, gyógyszerek kellenek, melyekre nézve legjobb orvos tanácsát kikérni. Agyengén hígított sósborszeszes víz baktériumölő szer, de alkohortartalma miatt állandó használata nem ajánlható. Igen könnyen hozzáférhető, meglehetősen jó eredménnyel használható szer a közönséges konyhasó. Ebből kis mennyiséget téve szájmosó vizünkbe, alkalmasabb, erősebb szer hiányában elég jó eredménnyel használható.

A száját tehát, mint a belső szerveinkhez legkönnyebben hozzáférhető utat, nem szabad elhanyagolni, ha nagyobb következményekkel járó betegséget akarunk megelőzni.

Folytonos tisztántartás, minden étkezés után való gondos kimosás olyan szabály, melyet sem gyermeknek, sem felnőttnek elmulasztani nem szabad.

A szájról mondott tanácsaim nem újak, de valamin minden ismertnek, ha üdvös, folytonos ismétlése hasznos, jót vélek cselekedni tanácsaimmal én is, ha polgártársaim figyelmét erre újból felhívom.

(Mutatvány a „Tuberkulozis” cz. lapból.)

nehogy megérkezésem után mindennap rizskását tejben kelljen neked adnom.

Most már nem folytatom, mert nemsokára duplán nedves lesz a papiros, részint a víztől, részint könnyeimtől. Pá drága Pipikém! — Csókol egyetlen hűséges feleséged Annus.
H. Hahn Ilona.

A száj tisztasága.

Irta: Kóródi Simon dr.

A tuberkulotikus fertőzés pusztítását mérséklő intézkedések csak akkor lesznek eredményesek, ha annak minden útjára és módjára kiterjed a figyelem. Miben rejlik a fertőzés lényege? — azt vizsgálni a tudományos kutatások feladata. Hány uton megy végbe a betegségátvitel, — nem tárgyalom; csupán a száját, mint a fertőzés legkönnyebben hozzáférhető helyét, szándéksom röviden ismertetni.

Tudjuk, hogy a levegő káros baktériumokat tartalmazhat, a körülöttünk lévő tárgyakon lehetnek láthatatlan kórokozó csírák, a testünk főtartására szükséges táplálék a leggondosabb tisztaság mellett sem mindenkor mentes parányi, de esetleg káros hatású mikroszkopikus lényektől; s ha meggondoljuk, hogy a baktériumok a belehelt levegővel, a táplálékkal vagy azon elterjedt rossz szokás útján, hogy hiányosan tiszta kézzel is szájához nyúl és eszik sok ember, — a szervezetbe kerülhetnek, akkor beláthatjuk a száj szerepét fertőzés tovaterjedésénél.

A szájban lévő nyál, odvas fogak, nyákhártyák, a nyelv, mind jó tenyészfészkei a fertőző baktériumoknak.

Müller a legtisztában tartott szájban is több baktérium-fajt mutatott ki. Bár ezek nem mindegyike veszélyes, sőt némelyike bizonyos életműködéseink segítségére még szükséges is, de a szájban levő alkalmas körülmények, minő az állandó hő, ott bomló ételnaradékok, veszélyes baktériumoknak is melegágyául szolgálhatnak.

Ha a szánkba kerül valamely kórokozó baktérium, ott nem pusztul el, hanem életműködésére szükséges körülményekre találva, tovább fejlődik és szaporodik.

A fertőzés könnyítését illetőleg ekként fontos testrész a száj.

Mintegy előkaput képezve belső szerveinkhez, a levegő s táplálék ezen át halad belső részeinkhez, a tüdőhöz, a gyomorba és belekhez, nem kicsinyítható tehát a száj tisztántartására hirdetett sokféle figyelmeztetés.

Mindent el kell követni, hogy a száj fertőzési lehetőségét megsemmisüljön, állandó tisztántartásával.

A természet, bár kitette szánkát a könnyű fertőzés eshetőségeink, de megadta a lehetőséget is gyógyszerünkkel történendő hozzáférhetőségéhez.

Ha a tüdőnkhez olyan könnyen odavihetnők baktériumölő gyógyszereinket, meg volna fejte a tuberkulózis orvosságos kezelése. Így csak fáradalmas gyógyszerrendszerrel higiénice törekedhetünk a gümőkórban szenvedők megmentésére.

Kétségtelen, hogy a szánkban levő baktériumok veszélyességét gyógyszerekkel megsemmisíthetjük, néz-

a helybeli róm. kath. főgymnasium kedvelt tanára esküvőjüket 1904 aug. 14-én tartják az alvinczi róm. kath. plebánia-templomban. Ez az esküvő minden közelebbi és távolabbi ismerősnek nagy örömet okoz, mert a boldogságnak erkölcsi alapjait a házasfelek önmagunkban bírják s mindnyájan szívből gratulálnak.

— **Magyargyerőmonostori báró Kemény László**, az alsógáldi ősi uradalom úra, 69 éves korában elhunyt. A szép uradalom most teljesen a kiváló jó gazda és nemes érzelmű báró Kemény Árpád tulajdona lett.

— **Házasság.** Szigetvári Béla főkönyvelő, a „Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár r.-t.” tisztviselője f. hó 18-án köt házasságot Tomai Ilonkával, id. Tomai Pál és neje leányával Nagyenyeden.

— **Bakk Endre jubileuma.** Vizakna város r. kath. plebánosa a napokban ülte papságának 40 éves évfordulóját. A vizaknaiak ezt az alkalmat arra használták fel, hogy lelkük jó érzelmeit, melylyel a kath. hívők plebánosa és Vizakna város tevékeny polgára iránt viselkednek, feltárják előtte. Ezen oknál fogva tiszteletére nagy ünnepségeket rendeztek.

A képviselő-testület még jul. 21-én a derék hazafit, régészt és történészt a város tiszteletbeli polgárának megválasztotta, sok rendbeli érdemeinek elismerése zálogául; erről a diszokmányt az ünnepély napján d. e. 11 órakor egy kiküldött bizottság adta át a polgármester vezetése alatt, — ki az ünnepelt érdemeit elősorolva szép beszéd mellett, kézbesítette a diszokmányt. Az ünnepelt ősz férfi mély meghalotttsággal s a legmelegebb szavakkal köszönte meg a kitüntetést. Ezután különböző testületek s az ünnepeltnek számos tisztelői fejezték ki szívből fakadt üdvözléseiket.

Az ünnepélyt délben 52 terítékű bankett fejezte be, melyen a városi hatóság és a város területén működő többi lelkészek és hivatalok is részt vettek.

Az ünnepelt esendes, közhasznú munkásságával igyekezett s igyekszik papi, tanügyi, hazafiúi, polgári, emberbaráti s más egyéb kötelességeit teljesíteni. Vele született szerénységénél fogva a kitüntetések nem kereste, de érdemeit méltányolta: a királyi Felség Ferencz József rend lovagkeresztjével, püspöke t. b. főesperesi méltósággal; az 1848/9-ki honvédek tiszteletbeli taggá választották, most pedig Vizakna városa tiszteletbeli polgárai közé vette fel. Ő teljes lelki örömmel tekint vissza 40 évi munkálkodására, lankadatlan fáradozásai és alkását fölülmuló áldozatai gyümölcseire. A szép honvédelem, a csinos leányiskola, a híres régiségi gyűjtemény, a város levéltára 375 ezer okmányának rendezése, a város történet összeírása, a jó karba helyezett templom, temető, fényes emlékei az ő áldásos és önzetlen működésének. A közeletnek is fáradhatatlan munkás tagja volt 40 év alatt minden állomásán. Ugy is mint magánember, úgy is mint képviselői tag a közügyek egyik előharczósa igyekezett lenni mindég. — Kezdeményezője, védelmezője, igaz kitartó munkása Vizaknán is mind annak, a mivel Vizakna és lakosainak ügyeit előbbre lehet vinni.

Élete folytonos munkából, ideális célok megvalósítása és lemondások láncolatából állt, — csak hogy minél több dicsérendő dolgot mutathasson fel.

— **Eljegyzés.** Kastaly Ernő m. kir. posta és táviráda tiszt vasárnap tartotta eljegyzését Hayn Antonia kisasszonnyal. Kitartást és sok boldogságot kívánunk az új jegyeseeknek.

— **Házszámozás.** Városunkban az utczák és házak számozásának rendezése folyamatban van. Ugy tudjuk, hogy a nagyon nehéz és sok fáradsággal-veszéltséggel járó munkát Újházi Béla városi levéltárnok vállalta magára. A végleges megállapodás előtt — úgy véljük — jó lesz a munkálatot közszemlére kitenni, hogy a megbeszélésre tér nyílhasson s így a legnagyobb gondosság mellett is becsuszható hibák elkerültesse.

— **Hymen.** Zeykfalvi Zeyk Endre marosszentbenedeki birtokos, vármegyénk közéletének egyik buzgó és rokonszenves tagja és jeles gazda, f. hó 3-án tartotta házassági egybekelését özvegy derzsi Elekes Lajosné Kis Sarolta urhölgygyel.

— **A tüdővész.** Ez a betegség Magyarországon 1904 május havában 7860 egyént pusztított el, mely összegből Alsófehérmegyére 66 egyén esik. Ez a szám az erdélyi részekben nagyságra nézve a harmadik.

— **Új üzlet.** Hajós István végrehajtónak két törekvő, ügyes fia Budapesten IV. Kilyó-tér 1. sz. alatt a királyi bérpalotában „Hajós testvérek” czég alatt a jelenkor igényeinek megfelelő női ruhakelme áruházat nyitottak. Midőn erre a közönség figyelmét felhívjuk, mint gyulafehérvári születésűeket a közönség szíves pártfogásába ajánljuk.

— **Négyezer oláh iskola bezárása.** A Balázsfalván megjelenő Unirea s a nagyszebeni Telegraful

Román, Metianu érsek hivatalos lapja, Leményi oláh egyházi tanfelügyelő tollából oly czikkeket közöl, melyek szerint a hazai románok 4000 iskolát zárnak be, ha Berzeviczy Albert kultuszminiszter javaslatát a népoktatási törvény reformjáról elfogadják. Helyes. Ahány oláh iskolát bezárnak, annyi magyar állami iskolát kell felállítani.

— **A kutyák garázdálkodnak.** Berve és Henningfalva községekben a lakosság — tekintettel azon körülményre, hogy az ideai nagy szárazság folytán inséges esztendőnek néz elibe — a házak őrzésére tartott kutyáknak már nem is ad enni, hanem szabadon eresztik, hogy maguk keressék meg táplálékukat. A lakosság ezen ténye pedig — eltekintve attól, hogy az utcán a kóborló kutyák miatt az ember élete felette veszélyeztetve van — a határban levő kukoricza táblákban kiszámíthatatlan károkat okoznak.

— **A vizaknai fürdő építése.** A vizaknai állami fürdőnek modern és minden igénynek megfelelő átalakítása rövid idő alatt megtörténik. A földmívelésügyi miniszter által hirdetett fürdőpályatervre kilencz pályamunka érkezett. A pályázat eldöntése mielőbb megtörténik, hogy az építkezés még ez évben megkezdhető legyen. Tallian földmívelésügyi miniszter személyesen győződött meg a parkozási munkálatok előhaladott állapotáról s a helyszíni szemlével maga döntötte el, hogy az új fürdőház és a modern vendéglő, mely 500 ezer korona költséggel épül, hol építtessék meg. Vizaknának és az egész vidéknek nagy érdeke a fürdő átalakítása, mert a fürdő gyógytényezőkben annyira gazdag és a vidék oly pazar szép, hogy a modern intézet a legnagyobb látogatottságra tarthat számot.

— **A hívő Pasteur.** Az emberiség nagy jótévőjének és a páratlan tudósnak Pasteurnak hazájában Dole-ban szülővárosában szobrot állítottak, melyre ő is megvolt hiva. Valaki a jelenlevők közül kérdezte a tudóst, hogy mondja meg, hisz-e a bibliában? Erre azt felelte, ha a kérdező elolvasta a bibliát és annak magyarázatait, akkor fog válaszolni. „Engem — mondá — találmányaim eddig oda vittek, hogy egy bretagnei paraszt hitét bírom és ha még tovább tanulmányozom és buvárokodom, egy bretagnei parasztnőnek hitére fogok jönni.

— **A magyarigeni temetkezési egyesület** július hó 31-én tartotta meg szokásos nyári kosaras táncmulatságát a Kiss Bálint-féle kerthelyiségben Bartók Dénes ev. ref. lelkész elnöklése alatt. — E régi jó hírnévű mulatság nem valami nagy látogatottságnak örvendett, miért is megrovás illeti azokat a t. egyleti tagokat, kik távolmaradásukkal tüntettek s e tényükkel is kézzelfoghatólag bebizonyították azt, mit eddig elmésen elhallgattak, hogy t. i. az egyesület van ő érettük s nem ők az egyesületért. — Nem kutatom távolmaradásuk okát, mint-hogy nem akarnék darázs-fészekbe nyulni, — csupán azt jegyzem meg, hogy közvetlenül a mulatság, közvetve pedig az egyesület anyagi hasznának megrontásán elég sikeresen működtek közre. — E sajnálatra méltó és minden józan gondolkodást nélkülöző tény konstatálása után rátérek a mulatság lefolyására. A közönség már 7 óra után gyülekezni kezdett s az árnyas, kellemes, de mindazonáltal elhagyatott és valaha jobb napokat látott kertben szokatlan vigság ütött tanyát. — Tele tudóval szívtuk magunkba azt az ozondús, virágillattól terhes levegőáramot, mely rózsákat fakaszt az arcokra és örömtűzt gyújt a szemekbe. — Majd a táncz vette kezdetét s lerázva a feszély bilincseit, teljes odaadással járta azt mindenki a késő reggeli órákig. — A kik jelen voltak, valóban egy kedvesen eltöltött éj emlékeivel távoztunk.

Az eredménnyel a következőkben számolunk be: bevétel 124 kor. 40 fill., kiadatott 93 kor. 56 fill., pénzmaradvány: 30 kor. 84 fillér.

A mulatságon nem jelentek meg, de az egyesület nemesei jótékony törekvését elősegíteni kegyeskedtek: Nagys. Szász József alispán úr 5 koronával, Müller Géza közigazgatási joggyakornok és Zsarlud Antal 3—3 koronával, Karakas Zsigmond gazdatiszt, Binder József szolgabíró, Koleza Viktor m. kir. esendőr őrsvezető, Szabó János és Szabó Pál 2—2 koronával, Koleza Róza 1 kor. 20 fillérrel, Fülöp Ferencz ispán, Virkó Péter gör. kel. lelkész, Szövérfy Géza, Bene József 1—1 koronával.

A mulatságon megjelentek s felülfizetnei szívesek voltak: Csuka Domokos főszolgabíró úr 3 kor., Bartók Dénes 2 kor., Dr. Fülöp Ferencz, Rezmán József, Margineán Miklós, Vass András, Gruber Leonhárd, Medrea János közs. bíró és N. N. 1—1 kor. — Butyka Károly, Fehér Miklósné 40—40 fill., Ronád Dóra 50 fill., Csikó József 30 fill., Bereczki János tanító, Gombolyin Ferencz 20—20 fill., Koleza József, Ötvös Márton 10—10 fill. és Baresi Sándor 20 fillért.

Ugy a szíves felülfizetők, valamint a Gyulafehérvárról jött nagyszámu hölgyközönség és fiatalság, kik

nagyban hozzájárultak az est erkölcsi sikeréhez, úgy egyenként, mint összesen is fogadják hálás köszönetünk nyilvánítását. — Végül fogadja köszönetünket a lelkes rendezőbizottság és Bartók Dénes ev. ref. lelkész úr, ki mulatságunknak valósággal élető lelke s csak az ő mindenre kiterjedő atyai figyelme tette lehetővé azt, hogy mulatságunk még ennyire is sikerült. — Vajha máskor jobban sikerülne s megszűnne a pártoskodás, mely gyengíti erőnket.

Butyka Károly
egyleti pénztáros.

— **Rákóczi-lovasszobor Kassán.** Kassa város mindenképen méltó akar lenni a „nagyságos fejedelem” emlékéhez, kinek szent porait a kormány elhatározása szerint tudvalevőleg a kassai dombon fogják örök nyugvóra helyezni. Kassa városban szoborbizottság alakult egy Rákóczi-lovasszobor felállítására érdekében s noha eddig csupán 40.000 korona gyűlt egybe, — csak főuraink és főpapjaink egy része adakozott — a megindítandó országos gyűjtés remélhetőleg mihamar lehetővé teszi, hogy a szép terv megvalósuljon.

— **Tánczestély Tövisen.** Meghívó. Tisztelettel meghívjuk f. hó 13-án Tövisen, az Oroszlán szállókerthelyiségében tartandó tánczestélyre. A rendezők. A tiszta jövedelem Andrási Rózának fog kiadatni. Személyjegy 1 kor., családjegy 2 kor. Kezdete este 8 órakor. Felülfizetéseket a segélyezendő beteg nevében köszönettel fogadjunk és hírlapilag nyugtázzunk.

— **Iparos kongresszus.** Kamaránkhoz érkezett meghívó alapján a t. Tagok b. tudomására hozzuk, hogy a f. hó 28-án Veszprémben tartandó gazdasági és iparkiallítás kapcsolatban az ottani ipartestület szeptember hó 4-én iparos kongresszust tart. A 10 pontból álló tárgysorozatból kiemeljük 1. a munkás mozgalmakról, 2. az önálló vámtérület kérdése, 3. az építő ipar szabályozása, 4. a közgazdasági tényezők együttműködésének szükségességéről, 5. a kisipar átalakítása és jövője, 6. az ipartörvény revíziója és az ipartestületi intézmény, 7. a tanoncnevelés és a segédek továbbképzése stb. Az előadók között szerepelnek Thék Endre a budapesti, Schusztér a győri kamara iparosztályának elnöke, Gelléri Mór, Szávay Gyula a debreczeni és Szendrői Mór a győri kamara titkárai stb. A kiállítás megtekintésében és a kongresszuson részt venni óhajtó Tag urakat tisztelettel felkéri alólírott elnökség, hogy résztvételi szándékukat szíveskedjenek a kamara irodájában f. évi augusztus hó 15-ig okvetlenül bejelenteni, hogy részünkre vasuti igazolványok beszerzéséről és elszállásolásukról idejében gondoskodhassunk. Kolozsvár, 1904. augusztus 6. Weisz József elnök. Gámán Zsigmond kir. tanácsos, titkár.

— **Tökölly Imre hamvai** szülővárosában, Késmárkon az ág. evang. templomban helyeztetnek örök pihenőre. A miniszterelnök ebbeli szándékát a késmárkiak örömmel vették tudomásul és lelkesedéssel készülnek a nagy kuruczkirály hamvainak hazahozatalára és elhelyezésére.

— **Temesvárról írják nekünk:** A „temesvári Szt. Jakab országos vásáron”, amely folyó évi augusztus 11-től 15-ig tartatik meg, a szarvasmarha-, sertés- és lőfelhajtás előre láthatólag sokkal jelentékenyebb lesz, mint máskor e vásáron, mivel a gazdák takarmányhiány miatt arra törekednek, hogy állattállományuktól lehetőleg megszabaduljanak. Ennek folytán feltehető, hogy e tény tudomásában fognak távolabb vidéki revők is nagyobb számban megjelenni és szükségletüket előnyösen fogják fedezhetni. A májusban tartott vásárra mintegy 12.000 drb. szarvasmarha és 22.000 drb. ló volt felhajtva.

— **„Agraria.”** Egy éve mulott, hogy az „Agraria” zászlóját kibontva a hazai ipar szolgálatába szegődött. Rövid ugyan még az idő, de eredmények tekintetében már is szép multtal dicsekedhetik ezen vállalat. Több mint egy millió korona forgalmat ért el már az első év alatt és ezen tekintélyes összeg bizonyára eléggé igazolja azt, hogy a magyar földbirtokosság, főleg a nagy uradalmak — ezen vállalatnak működését melegen karolták fel és így a vállalat csakugyan szép jövőnek néz elébe. Most, a midőn az iparpártolás oly sok irányú mozgalmait látjuk a magyar ipar érdekében harczra keln, valóban kitünő példát teremtett az „Agraria”, a midőn oly irányzattal lépett az egyéb magyar iparpártolók sorába, hogy nem csupán felébreszse figyelmét a nagy közönségnek a magyar gyártmányokra a vásárlásoknál, hanem az „Agraria” egyáltalában mást, mint magyar gyártmányt nem is hoz forgalomba és ez oly minden dicséretet érdemlő választása a magyar iparpártolásnak, hogy csak kíváncsatos volna, miszerint más szakmában is bevezetnék az iparpártolás ily módját. Az „Agraria” ezen úttörése a magyar ipar érdekében annál is inkább méltánylandó, mert ez által a vállalat mintegy saját kezeire tett nehezítő bi-

lineákat, tekintve, hogy működését oly időben folytatja, a midőn különösen a gazdasági gépekben csak úgy hemzsegnék a külföldi gyárak importált termékei, amelyek sajnos még mindig elég súlyos mértékben neheznek a magyar termékekre, a magyar iparra. Mindazonáltal fáradságot és áldozatot nem kímélve igyekezett a vállalat magának lépésről-lépésre tért hódítani, ezáltal idegen gyártmányokat, ahol erre alkalom nyílt, kiszorítani, a mi bár kezdetben sok nehézségbe ütközött, de ernyedetlen és kitartó munka folytán mégis sikerült már egy év alatt elérnie azt, hogy az „Agrária” szót egész Magyarországon ismerik és mindeki tudja, hogy e név oly vállalat czéje, mely czéljaira való tekintettel méltán érdemli meg a hazai gazdaközönség és kereskedő világ osztatlan pártfogását, mert az első és egyedüli ilyen irányú vállalat az országban. Az „Agraria” már is legnagyobb mérvben elosztatta azon téves hitet, hogy a külföldről importált gépek szerkezet és anyag tekintetében a hazaiakat felülmúlják és bebizonyította, hogy ellenkezőleg a magyar ipar termékei jogosan állíthatók az idegenekkel egy sorba, miáltal közelebb jutott azon kitűzött czéljához és ma már könnyebben esik az eddig elfogult gazdakörökben is ez idegen gyártmányokkal szemben a versenyt sikerrel felvenni és éppen sikerek által nem csupán a hazai iparnak szerezte meg a tiszteletet és pártfogást, hanem hozzájárult ahhoz is, hogy az egész magyar ipar iránt a kellő bizalom megszilárdíttassék. Ez pedig oly munka, mely osztatlan tiszteletet érdemel meg mindenkitől. Mult hóban jelent meg az „Agraria” első képes árjegyzéke (ingyen kiadás) diszes kiállításban, mely a gazdaságban szükséges összes gépeket és czikkeket magában foglalja. Ezen kiváló szakmunka gazdaságok részére nélkülözhetetlen tanácsadó, egyúttal a magyar gépipar előrehaladottságának hű tükré. Az „Agraria” irodái Budapest, V. ker. Váci ut. 2. szám alatt vannak.

— **Méhészeti Zsebnaptár** adnak ki 1905-re Poczvák Nándor és Pataki Béla, mindketten a „Szathmármegyei Gazdasági Egyesület” hivatalnokai. Ezt a munkát a méhészeti ügy vezérferfiái eddig is nagy előzékenységgel fogadták s evvel egyetemben az, hogy szerzők a nevezett gazdasági egyesület méhészeti szakosztályával is szoros viszonyban vannak, a vállalat szoliditására elég biztosítékul szolgál. A munka 1904 október hóban jelenik meg s az előbbi évfolyamoknál bővebb lesz a tartalma. Ennek daczára az előfizetés csak 1 koronával történik, bolti ára 1 kor. 60 fill. A naptár hirdetések is vesz fel. Egész oldal 12 kor., féloldal 7 és negyedoldal 4 kor.; soronkint pedig 20 fillér.

— **Sörárpavásár Miskolcson.** A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara figyelmezteti az érdeklődőket, hogy f. évi augusztus hó 17-én Miskolcson orsz. sörárpa-vásár rendeztetik, a hol e jelentékeny gazdasági termék nagy mennyiségben kerül eladásra. Termelőink és sörgyárosaink használják fel a kínálkozó alkalmas kevedző összeköttetések szervezésére és üzletkötésekre.

— **A F. M. K. E. közgyűlése.** A Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület XXII. évi rendes közgyűlését 1904 augusztus 23-án tartja meg Breznóbánya sz. kir. városban, a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó. 2. A közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére három egyesületi tag kiküldése. 3. Ügyvezető alelnök beszámolója, az egyesület 1903—1904. évi munkásságáról. 4. Az elnökség 1903—1904. évi jelentése és az igazgató-választmány határozati javaslata. 5. Az egyesület 1903. évi zárszámadása s a vonatkozó fölmentvények megszavazása. 6. Az egyesület 1905. évi költségvetésének megállapítása és esetleg a törvényhatósági választmányok kapcsolatos javaslata. (Zólyom vármegyei választmányunk indítványa, hazafias szellemű tót olvasmányok terjesztése iránt.) 7. Egyes vármegyei és városi választmányok megalakulásának bejelentése és tudomásul vétele. 8. Az 1905. évi közgyűlés helyének meghatározása. 8. Indítványok, melyek az alapszabályok 16. §-a értelmében, a központi elnökséghez írásban beadattak, (Török Zoltán tb. elnök indítványa, az igazgató választmányi ülések egyikének Budapesten való megtartása iránt.) A közgyűlésre az elnökség meghívja az egyesület összes alapító, örökös, rendes és pártoló tagjait. A kereskedelmi miniszter és a Kassa-Oderbergi vasut, a közgyűlés alkalmából, aug. 18-ától számítandó 10 napi érvényű kedvezményes utazást engedélyezett, a mely szerint az egyesület tagjai gyors és személyvonatokon II- osztályu jeggyel az I. osztályon, III. osztályu jeggyel pedig a II. osztályon utazhatnak Breznóbányára és vissza. A kiki ezen kedvezményes utazásra szóló igazolványra, valamint a Breznóbányán való elszállásolásra igényt tartanak, forduljanak augusztus 15-ig bezárólag a F. M. K. E. főtitkári hivatalához (Nyitra) vagy Breznóbánya sz. kir. város polgármesteri hivatalához. Később jelentkezők meg-

felelő elszállásolása iránt sem a főtitkári hivatal, sem Breznóbánya város nem vállalhat felelősséget.

— **„Amateur Útmutató”** czimen Ruzicska Gyula Debreczenben fényképészeti havi folyóiratot ad ki. Nem Debreczenben lakó amatőrök a postai és más expedíálási költségek megtérítése fejében egész évre csak 1 korona beküldése mellett ingyen kapják a lapot. Czim: Ruzicska Gyula és Társa fényképészeti szaküzlete Debreczenben. Kossuth-uteza 13. szám.

— **A szőlő csomagolása.** Sok különböző szőlőcsomagolási módot ajánlottak ugyan már, még sem vagyunk még teljesen tisztában azzal, hogy melyik tulajdonképpen a legjobb, még pedig különösen a magyar szőlő szempontjából, amely az olasz szőlővel ellentétben, puhahéjú. Az olasz szőlő keményhéjú, a spanyol is, amely hordókba csomagolva hosszú utat kibír. A magyar szőlőt legolcsóbban vagy lapos ládákban, vagy kosarakban szállíthatjuk csomagolóanyag nélkül, földolog az, hogy a fürtöket gondosan egymásra rétegezzük, hogy közöttük hézag ne maradjon és hogy szilárdan feküdjének. Azért sem a ládáknak, sem a kosaraknak nem szabad túl nagyoknak lenniök, 5 kiló legyen a legnagyobb súly. Annaira meg kell tölteni a ládákat, hogy a fedél alatt könnyen lenyomódjanak a fürtök. Hosszabb szállításra, vagy kiállítás czéljaira szánt szőlőnél azonban ez az egyszerű csomagolási mód nem elégséges, minden fürtöt selyempapirosba kell göngyölni és azután parafalisztba vagy teljesen száraz, finomra vagdalt mohába csomagolni. Ha ilyformán óvatosan csomagoljuk azokat, mindenkor teljesen és állapotban érkeznek meg rendeltetési helyökre, meg csak illatukat, harmatukat sem veszítik el, amely oly értékessé teszi a szőlőt és annyira csalogatja a vevőt. A fürtök úgy néznek ki, mintha éppen az imént metszettük volna le őket. Ajánlatos a nagyon olesó parafalisztet hazai gyárakból hozatni, mert ha a moha egész száraz is, higroszkópikus tulajdonságai folytán nedvességet vesz fel, ami baj. A korpa föltétlenül rossz, mert megsavanyodik. A parafalisztben, amely nagyon ruganyos, a szőlőt magasan rétegezzük és mégis szilárdan fekszik, nem keletkeznek ürok. Nagyon fontos az egyes fürtöknek selyempapirosba való csavarása, a papírra reklám czéljaira a czég neve is rányomatható. A parafaliszt, ha egyszer a bogycokra kerüi, nem távolítható el azokról egykönnyen. A fürtöket csak a nyelvüknel szabad megfognunk, mert különben elvesztik illatukat, harmatukat. A turfaliszt, amely roppant olesó, szintén igen használható anyag, csak hogy ezt szilárdítani kell, hogy szilárd anyag ne maradjon benn, amely megsérthetné a bogycokat. Friss fü, szőlőlevelek haszontalan anyagok, mindakettő nedves, felmelegszik és rothadást idéz elő. Igen praktikus csomagolási mód a kosarakba való pakolás. Vagy finom fagyapot, vagy parafalisztet használunk, azzal a különbséggel, hogy a kósár alsó fenekének külső szegélyére vászontekercset erősítünk, melyet ruganyos fagyapottal töltünk meg. Az ilyen kosarak kissé drágábbak, de oly kitűnőek, hogy ezekben még parasztszekéren is szállítható a szőlő nagy távolságra, anélkül, hogy megsérülne.

— **Pótlás a babkává helyébe.** Ha idegek, sziv vagy gyomor megbetegedik, az orvos többnyire az izgató babkává élvezetét tiltja el. Csak hogy anna kedvelt, jó íze ugyszólván már nélkülözhetetlen szokássá vált. Ezért már több mint egy évtized óta a Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé vezették be, mely ezt a jó ízt szintén bírja a babkává hátrányos tulajdonságai nélkül. Ez tehát az egyetlen, valóságos pótlásnak bizonyult. A Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé gusztusos, tiszta termék, melyet minden vevő azonnal felismer. Óva intjük háziasszonyainkat azoktól a sokféle „kávé pótlékok”-tól, melyek minden elképzelhető nagyhangu név alatt forgalomba hozatnak, s ezáltal a közönség figyelmét, ezeknek a „különlegességek” tulajdonképeni összetételétől elterelni, a közönséget tévedésbe ejteni igyekeznek.

Nyilttér.

Foulard-selyem 60 krtól egészen 3 frt. 70 kr.-ig méterenként blouzok és ruháknak. Portomentes és megvámolva házhoz szállítva. Dus mintavászték postafordultával.

Henneberg selyemgyár Zürich.

Sz. 4902—1904. bánya.

Hirdetmény.

A gyulafehérvári e. f. kir. törvényszék mint bányabíróóság közlése teszi, hogy Grossmann Filip bécsi czég végrehajtást vezetőnek Képes Ferenczné szül. Pálffi Berta végrehajtást szenvedő elleni ügyében 1000 korona s jár. iránt a visszárvérést elrendelte.

Az árverési feltételek következők.

I. Árverés tárgyát képezi a Képes Ferencz igazgató által képviselt Kornai Szt. Mihály és Gabor Kocsesd bányatársulatnak a bányatelekkönyv IV. kötet I. r. 100. lapján bejegyzett s az 1904. évi márczius 21-iki árverésen Képes Ferenczné szül. Pálffi Berta abrudbányai lakos által megvett Bája la hába, Kocsesd, Ajtai, Flasche, Kluft, Bonyhai tömzs, Nagy Elek tömzs és Boneza Véna védnevű bányatelkei és segédlárnái, valamint ezek összes tartozékai.

II. Az árverés határidejéül **1904. évi szeptember hó 9-ik** napja d. e. 10 órája tüzetik ki Korna községben a község házában s ezen határnapon az irt ingatlanok a becsáron alól és a legtöbbet ígérőnek fognak eladatni.

III. Kikiáltási ár a bíróilag megállapított 1655 korona 01 fillér becsár.

IV. Az árverezni kívánók végrehajtható kivételével kötelesek a becsár 10⁰/o-át vagyis 165 kor. 50 fillért készpénzben, vagy ovadé képes értékpapirokban bánatpénzül a kiküldött árverező biztos kezéhez letenni; vagy annak bírói letétbe történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű letéti elismervényt átszolgáltatni, mert különben árverésre bocsáttatni nem fognak.

A bánatpénz a vételár utolsó részletébe fog beszámíttatni.

V. A vételár 2 egyenlő részletben fizetendő le a gyfehérvári kir. adóhivatalhoz és pedig az első részlet 30 nap alatt, a második részlet 45 nap alatt az árverés határnapjától számítva, s a vételár részletei után vevő 6⁰/o-os kamatot köteles fizetni.

VI. Az elárverezett ingatlanok birtokába vevő az árverés jogerőre jutása idején lép be, s ettől kezdve őt illetik annak hasznai, de viselni is köteles annak terheit a vásári illetékekkel együtt, a tulajdonjog azonban javára csak a vételár teljes lefizetése esetén fog bekebelezettni.

VII. Ha a vevő az árverési feltételeknek eleget nem tenne, bármelyik hitelező, vagy végrehajtás szenvedett kérelmére az általa megvásárolt ingatlan újabb becsú nélkül egyetlen határidő kitűzése mellett a becsáron alól is újabb árverés útján a legtöbbet ígérőnek a vevő veszélyére és költségére el fog adatni, felelős lévén az általa ígért árért és minden kárért, a többletre pedig igényt nem tarthat.

VIII. Az árverési hirdetmény a „Budapesti közlönyben” s a Gyfehérvárt megjelenő „Gyfehérvári Hírlapban” háromszor közzé teendő.

IX. Az árverési feltételek ezen bíróság irattárában a hivatalos órák alatt megtekinthetők, a jelzálogos hitelezőkről pedig ezen bíróság tkvi hatóságánál szerezhető felvilágosítás.

X. Amennyiben jelzálogos hitelezők beleegyeznek, ezeknek követelése a vételárba betudható s azokat vevő a vételár erejéig a bíróság utalványozása szerint átváltalni köteles.

XI. Az árverés Korna község előljárósága irodájában fog megtartatni.

XII. Felhivatnak mindazok, kik habár külön értesítést nem is vettek, magokat a nyilvánkönyvbeli bejegyzés által az eladandó ingatlanokra jelzálogi jogot nyerteknek vélik, hogy azt az eladásig annál bizonyosabban bejelentsek, mivel ellenesetben csak maguknak tulajdoníthatják, ha a vételár felosztása az ő hírok nélkül fog megtörténni s ha emiatt a mennyire a vételár kimerítettnek kifognak záratni.

Végül felhivatnak mindazon jelzálogos hitelezők, kik nem ezen bíróság székhelyén vagy ennek közelében laknak, hogy jogaiknak a vételár felosztása alkalmávali megóvása végett ezen bíróság székhelyén megbízottat rendeljenek s az eladás előtt azoknak nevét és lakását bejelentsek, mivel ellenesetben azok részére, kik ezen bejelentést elmulasztják, az ő veszélyökre és kőtségükre hivatalból fog képviselő nevezettni, kinek kezeihez a további kézbesítések eszközöltetni fognak.

A gyulafehérvári kir. törvényszék bányabíróóságának 1904. július 4-én tartott üléséből.

Dr. **Ferencz Jakab**
jegyző.

Nemes Sámuel
elnök.

Sz. 3981—1904. tlkvi.

Arverési hirdetmény kivonat.

A gyulafehérvári kir. törvszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Alsófehérvármegye tisztí főügyésze által képv. m. kir. kinstár végrehajthatónak ífj. Demeter Sámuel és neje szül. Komáromi Etelka m.-igeni lakosok végrehajtást szenvedő ellen 4304. korona, 20 fillér tökekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a m.-igeni 821. számú tljzökönyvben A † 16—18. rsz. a közös legelő és erdőből járó rész jutalékra, m.-igeni 891. sztjkyból az 1024. sztjkybe átvitt A † 1—15. rendszám alatti ingatlanokra, összesen 1471 korona 50 fillér becsárban az árverést elrendelte és hogy a fenn megjelölt ingatlanok **1904. évi augusztus hó 30-án** d. e. 9 órakor Magyar-Igen községházánál megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is elfog adatni.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok kikiáltási árának 10⁰/o-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy annak az 1881. LX. t.-cz. 170. §-értelmében a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék telekvi hatósága.

Gyulafehérvárt, 1904. évi június hó 5-én.

A kivonat hitelességét igazolja.

Bohuczky János kir. tlkvi. kiadó.

Szám. 533—1904. vht.

Arverési hirdetmény.

Alólírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirre teszi, hogy a nagyenyedi kir. járásbíróság 1902. évi Sp. II. 922/4 számú végzése következtében Dr. Jeney Elek nagyenyedi ügyvéd által képviselt Nagyenyedi ev. ref. Bethlen főiskola javára henningfalvi Muntján Juon s társa ellen 2607 korona 94 fill. s jár. erejéig 1903. évi október hó 3-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 2258 koronára becsült következő ingóságok u. m.: lovak, tehének, juhok, sertések, kukoricza, széna, buza, szekrek, hordók, cséplőgép, rosta stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a gyulafehérvári kir. járásbíróság 1904. évi V. 866. számú végzése folytán 2607. kor. 94 fill. tőkekövetelés, ennek 1902. évi szeptember hó 1-napjától járó 8% kamatai, $\frac{1}{3}\%$ váltódíj és eddig összesen 147 korona 50 fillérben bíróság már megállapított, valamint a még felmerülendő költségek erejéig Henningfalván a községháza előtt leendő eszközzésére **1904. év augusztus hó 29-ik** napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alól is fognak eladatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Gyulafehérvárt, 1904. év augusztus hó 2. napján.

Papp Károly kir. bir. végrehajtó.

Brázay-féle Sósorszesz

Ha hamarosan szabadulni akarunk a főfájás kellemetlen érzésétől, dörzsöljük be arcunkat, homlokunkat, valamint fejünket is **Brázay-féle** sósorszeszszel. Nehány percz mulva már rendkívül üdítő hatást érzünk.

Háromszori bekenésre

megszabadul kellemetlen lábbizzadásától. Egy korona beküldése ellenében (tiz levéljegy) bérmentve küldi Riesz gyógyszerész, HALAS.

Erzsébet szálloda Gyulafehérvárt.

Teljesen új berendezés.

Olcsó szobaárak. Pontos és gyors kiszolgálás.

Elsőrendű konyha.

Kitűnő borok. Tágas és szép étterem.

Omnibusz minden vonathoz.

Utazók, vidéki uraságok, borkereskedők találkozó helye és legkedveltebb szállója.

A n. érd. közönség becses pártfogását kéri tisztelettel

Lefkovits,
szállodás.**PÉNZT, SOK PÉNZT,**

havonként 1000 koronáig kereshet mindenki tisztességesen minden szakismeret nélkül

Küldje be címét **E. 995.** jelige alatt a következő címre: **Annoncen-Abteilung des „Merkur“ Mannheim, Meerfeldstr.**

Főraktár: ID. MISSELBACHER J. B. czégnél.

VILÁGHIRÜ!! A R E K O R D

festészeti-műintézet

kiválóan sikerült életnagyságu arczképeiről melyeket elismert művészek által készített számos (kir. közjegyző által hitelesített) elismerőlevel a világ minden tájáról.

ELSŐRANGU KÉPEK ÁRAIolaj-aquarell és pastel festésben fénykép után — 48—63 cm. nagyságban a **20 kor,** —Legfinomabb kivitelű Brom-Platin és — kréta rajz a **5 kor.** —

Részletes árjegyzék bérmentve. Egy életnagyságu festményt készítünk mindenkinék —

TELJESEN IGYEN

ha részünkre 5 rendelést szerz és azokat — egyenként vagy egyszerre beküldi. —

REKORD festészeti műintézete

BUDAPEST. Rottenbiller-utca 46. szám.

Köhögésben szenvedők

vegyék a régen ismert és bevált köhögést csillapító és kellemes ízű

Kaiser-féle**Mell-Caramella**

czukorkákat.

2740 közj. hitelesített bizonyítványok tanuskodnak a bevált biztos eredményről, melyek szerint a Kaiser-féle melliczucorkák használata **köhögést, rekedtséget, náthát és nyálkaságot** megszüntetett. Csak az valódi, melynek külseje „három fenyő” védjeggyel van ellátva.

Csomagok 20 és 40 fillért kaphatók: **Storfer Leó** gyógyszerésztárában Gyulafehérvárt.

Egyéves önkéntességre előkészítő iskola Zsolnán.

A polgári iskola igazgatóságának felügyelete alatt.

Középiskolai tanárok!**Fényes taneredmény!**

Tanfolyam kezdete f. é. szeptember hó 20-án.

Felvilágosítást ad

a tanfolyam igazgatósága.

A tanuló ifjuság

legjutányosabb árban szerezhethi be taneszközeit

Papp György papíruzetében,

melyben könyvtáskák, könyvtartó szíjjak, rajzeszközök, irónok, tollak és tollszárak, palatáblák és palavesszők, szivacsok, színes és fekete tinták stb. stb.

bámulatos olcsó árban adatnak el.

NOXIN

CZÍPŐ CRÈME

(törvényileg védve.)

sevrő- és kid box-kalf-bőr fénysítéséhez. A bőrt puhítja s vizát-hathatatlanná teszi, annak tükröfényt kölcsönöz. Kapható drogeriákban, jobb cipőüzlet, bőrkereskedés testék- és fűszerüzletekben.

„Uranos“ vegyészeti gyár

HOCHSINGER TESTVÉREK

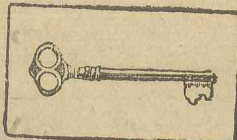
Budapest, VI., Rózsa utca 85.

SCHICHT-SZAPPAN

„Szarvas” vagy „Kulcs”

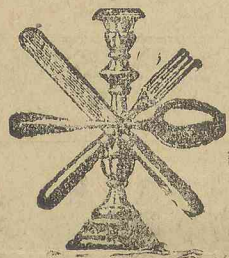
jegygyel.

Legjobb, legkiadósabb és azért a legolcsóbb szappan.

MINDENÜTT KAPHATÓ!

Egy amerikai gyorsfőző és háztartási mérleg ingyen.

Mesésen olcsó árak mellett küldöm szét tulhalmozott rak-táromból világhírű s kiválósa-gukért általánosan kedvelt mexi-kói ezüst árúmat és pedig 6 drb. mexikói ezüst evővillát, 6 drb. mexikói ezüst evőkanalat, 12 drb. mexikói ezüst kávéskanalat 6 drb. kiváló desszertkést, 6 drb. kiváló desszertvillát, 1 drb. mexikói ezüst levesme-ritő kanál, 1 drb. ezüst tejmerítő, 2 drb. elegáns szalon asztali gyertyatartót.

46 drb. összesen frt. 6.50.

Minden megrendelő ezenkívül jutalomképen egy szavatosság mellett pontosan működő 12 1/2 kiló hordképességű háztartási mérleget kap teljesen díjtalanul. A mexikói ezüst egy teljesen fehér fém (belül is), melynek tartósságaért és kiváló minő-ségeért 25 évi jótállást vállalok. Szétküldés a pénz előleges megküldése esetén vagy utánvét-tel történik az európai raktárból.

Scheffer D. Sándor Budapest, Bezerédi-u. 3.

MIT IGYUNK?

hogyan egészségünket megóvjuk, mert csakis a **természetes szénsavas** ásvány-víz erre a legbiztosabb óvószér. Elsősorban a **mohai**

ÁGNES

forrás mint természetes szénsavdús ásvány-víz, föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó sava-nyúvíz; dús szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógsóknaál fogva kitűnő szere a legkü-lönbözőbb **gyomor, légcső és hússzervi betegségeknél.** Azért tehát

Használjuk a mohai **Ág-nes**-forrást, ha **gyomor**, **bél** és **légcsőhuruttól** szabadulni akarunk.

Dr. Kétly.

Használjuk a mohai **Ág-nes**-forrást, ha a **vese**-bajt gyógyítani akarjuk.

Dr. Kövér.

Használjuk a mohai **Ág-nes**-forrást, ha **étvágy** és **emésztési zavarok** ál-lannak be.

Dr. Gebhardt.

Használjuk a mohai **Ág-nes**-forrást, ha **májba**-joktól és **sárgaságtól** szabadulni akarunk.

Dr. Glass.

Háztartások számára másféltrevesnél valamivel nagyobb üvegekben minden **kétes értékű mesterségesen szénsavval telített viznél**, sőt a szódaviznél is olcsóbban adja, hogy az **Ágnes-forrás vizét** a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse.

Árlapot és prospectust kívánatra bérmentve küld a mohai **Ágnes-forrás kezelőse Mohán, Fejérmegye.**

Kedvelt borviz. — Kedvelt borviz.

Főraktár Gyulafehérvár és vidékére MISSELBACHER J. B.-nél.

A Richter-féle LINIMENTUM CAPS. COMP.

Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziszér, a mely már több mint 31 év óta megbízható bedörzsölésül al-kalmaztatik köszvénynél, csúznál és meghúléseknél.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásár-láskor óvatosak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” czéggeljegyzéssel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: **Török József**, gyógyszerésznél **Budapesten.**

Richter F. Ad. és társa,

csász. és kir. udvari szállítók. **Rudolstadt.**

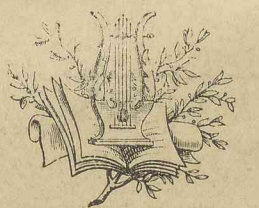

Ne vegyen senki hangszert

míg **REMÉNYI MIHÁLY** műhangszerész cs. és kir. szahadalom tulajdonos, a Magyar Királyi Zene-Akadémia szállítója

315. ábrával ellátott legujabb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik

Budapestről, VI. Király-utca 44/I.

! A „KÁVÉ KIRÁLY”-HOZ !

A ki nagyon jó zamatu és illatu kávét kedvel, az csakis **„Király kávét”** vegyen, mely a legkiválóbb fajok vegyítéséből áll s egy még eddig nem létezett módszer szerint van pörköltve.

Hosszas kísérletezés után sikerült ezt elérnünk s így minden kávéismerő, ki egyszer megízleli, soha más kávét nem fog használni.

Ismeretes, hogy a kávé a legérzékenyebb ezikk, melyből a finom zamatu s illatu azonnal elillan, va-lamint minden izt s szagot elvesz, miért is ezen kiváló kávét lemezdobozokba csomagoljuk s szál-lítjuk bármely postaállomásra bérmentve, utánvé-tellel a következő árban:

1	kgros doboz	4	kor. 80 fill.
2	”	9	”
4	”	17	” 20

Ezen különleges pörkölt kávé kivül ajánljuk a következő nyers fajokat, szinte bérmentve, utánvé-tellel bármely postaállomásra.

1	posta-csomag 5	kg. legfinomabb	Cuba	kor. 13.50
1	”	5	Ceylon	12.—
1	”	5	Jamaica	11.20

== BIRÓ és TÁRSA ==

a „Kávé király”-hoz

Budapest, VI., Teréz-körut 2/b.

Biztos keresetet

nyújtunk minden állásu egyénnek sorsjegyek eladá-sával új törvényes módszerünk szerint. Nem rész-letizlet. Ajánlatok intézendők:

„Sorsjegy letéti bank”-hoz,
Budapest, VIII. József-kürút 16.

Megjelent! Első legnagyobb ma-gyar szabászati ma-gántanulási tankönyv 350 oldal, 410 rajzzal, füzve 10 korona, kötve 12 korona, férfi és női szabók részére. Fehérnemű szakkönyv 1 korona. Szabá-szatra tanítványokat felfogadok.

Mehr Sámuel, okl. műszabásztanító.
Budapest, VII. Kazinczy-utca 36/H.

Szerelők és bádigosok figyelmébe!

Augenstein Hugó Budapest, VII. Wesselényi utca 11/a. Mindennemű ivlámpák, csillárok és az összes világítási felszerelési anyagok raktára. Különböző sárga- és vörösréz asztali lámpák.

Pragun Alvis fémárugyára.
Bécs-Budapest.

Specialista világítási ezikkeben.